

Kakšen smisel imajo zgodbe, ki povrh še resnične niso?

Spoštovani novinarji, cenjeni uredniki,

v Prešernovem gledališču Kranj bo **v soboto, 13. januarja 2024**, premiera prve slovenske uprizoritve fantazijskega romana **Salmana Rushdieja *HARUN IN MORJE ZGODB*** v režiji **Ivane Djilas**.

Kratki roman *Harun in morje zgodb* je prvo delo, ki ga je Salman Rushdie napisal za *Satanskimi stih* (leta 1990) in po dveh letih tišine po izrečni smrtonosni fatvi.

Posvetil ga je svojemu sinu, od katerega je bil nekaj časa prisilno ločen, predvsem pa tematikam, ki so ga v tistem času osebno in tudi filozofsko najbolj zadevale – vprašanju svobode govora, ustvarjalnosti, ki se napaja s fantazijo, in svobodi nasploh.

Rushdie v knjigi metaforični imaginarij jemlje iz klasičnih indijskih pripovedk, *Gospodarja prstanov*, *Tisoč in ene noči*, a tudi iz nekaterih Gogoljevih in Kafkovih novel.

Zgodba se začne v mestu – tako žalostnem, da je pozabilo svoje ime. Mladi Harun živi s svojim očetom Rašidom, slavnim pripovedovalcem zgodb. Ko ju zapusti Harunova mati, oče izgubi dar pripovedovanja zgodb in sin se odpravi iskat navdih zanj do morja zgodb. Ko ga najde, ugotovi, da ga onesnažujejo privrženci tišine, vojska z zašitimi usti, ki ne verjamejo, da so zgodbe pomembne, če »še resnične niso«. Od obstoja tokov morja zgodb je odvisna sreča Harunove družine.

»*Harun in morje zgodb* je Rushdiejeva najbolj svetla, vesela knjiga, polna besednih igrice, ironičnih zasukov in pomenljivih imen, ki na duhovit način prepleta pripovedna izročila že dolgo razdeljene indijske podceline in ustvari nekaj novega, enkratnega in zabavnega, čeprav seveda ne manjka niti mračnejših podtonov. Knjiga se je takoj prijela, doživela odrsko postavitve v Londonu, medtem ko so jo v Ameriki predelali v muzikal,« je prevajalec **Jure Potokar** zapisal za gledališki list.

V svojih postavitvah »pravljic za odrasle«, kamor *Harun* gotovo spada, **Ivana Djilas** vedno znova naslavlja kar najširšo publiko – od otrok do njihovih staršev. Ivana o svoji ljubezni do pravljic zapiše

naslednje: »V sodobnem svetu se človek zelo hitro lahko zgubi. Zelo hitro se znajde v situaciji, da teče kot hrček na kolesu in se sploh več ne zaveda, zakaj to počne. Gledališče ima še vedno privilegij, da je prostor miru. Čas brez hitrih informacij. Čas, da počasi razmišljamo o eni stvari. O temeljnih stvareh. O velikih vprašanjih. In pravljice so prav to – razmislek o tem, kaj je na začetku in kaj na koncu. Roman *Harun in morje zgodb* odpira vprašanje smisla in (ne)koristnosti umetnosti. Kakšen smisel imajo zgodbe, ki za povrh še resnične niso, se sprašuje pisatelj Salman Rushdie skozi usta svojega mladega protagonista Haruna. Enako govori človek Rushdie, potem ko mu zaradi pripovedovanja grozi smrt. Harunov oče Rašid pa odgovarja, da je pripovedovanje zgodb edino delo, ki ga obvlada. Tako je tudi v gledališču. Zgodbe so edino delo, ki ga obvladamo. Zato smo tukaj. In to je hudo pomembno delo.«

»Vedno so me navdihovale mitologije, ljudske povesti in pravljice, ne zato, ker so polne čudežev – govorečih živali ali čarobnih rib –, ampak zato, ker povzemajo resnico.« Salman Rushdie

Na fotografiji z vaje: Aljoša Ternovšek, Željko Božič, Darja Reichman, Blaž Setnikar, Dominik Vodopivec, Vesna Pernarčič, Borut Veselko, Živa Selan
Foto: Nada Žgank

»Ivana Djilas z vrhunsko ekipo in odličnim ansamblom ter gosti ustvarja fascinantno, večplastno in poglobljeno vizualno, odrsko in pripovedno delo. Prepričani smo, da jo bodo dobro sprejele vse generacije našega občinstva. Še posebej pa smo počaščeni, da se bo sobotne premiere udeležila tudi predsednica Republike Slovenije, **Nataša Pirc Musar**« je povedal direktor Prešernovega gledališča **Jure Novak**.

USTVARJALCI

Prevajalec **Jure Potokar**

Režiserka in avtorica dramtizacije **Ivana Djilas**

Scenografinja **Sara Slivnik**

Kostumografinja **Jelena Proković**

Asistentka kostumografinje **Saša Dragaš**

Avtorica videa **Vesna Vega**

Avtor glasbe **Boštjan Gombač**

Koreografinja **Maša Kagao Knez**

Lektorica **Barbara Rogelj**

Svetovalec za animacijo **Brane Vižintin**

Oblikovalec luči **Igor Remeta**

Oblikovalec maske **Matej Pajntar**

IGRAJO

Pravljičar Rašid Kalifa
Borut Veselko

Harun Kalifa
Živa Selan

Mama Soraja, Mnogousta riba, Čvek, Princesa Batčit
Vesna Pernarčič

Soseda Onita, Voznik avtobusa Ampak, General Kitab
Darja Reichman

Gospod Sengupta, Naduti šef, Princ Bolo, Katam Šud
Blaž Setnikar

Vodni džin Če, Veliki nadzornik z imenom Veliki nadzornik
Aljoša Ternovšek

Nenasmejani mož, Plavajoči vrtnar, Bojevnik teme Murda in njegova senca
Željko Božič k. g.

Nenasmejani mož in drugi vojaki
Dominik Vodopivec k. g.